

Nog steeds kunnen wij dankbaar putten uit het archief van onze in 1986 overleden secretaris PIET BOSMAN. Hier volgt zijn tekst.

Redactie.

"DE VRIENDESCHAP", De Stolpen.

1891 - 1913

Als er ooit een kaasfabriek in de Zijpe vrijwel geheel in het vergeetboek is geraakt, dan is het wel "De Vriendschap" aan de Stolpen. En toch heeft het bedrijf tot 1913 'gedraaid'.

Enkele oorzaken van de nogal spoedige vergetelheid kunnen zijn:

- a. Het werken - min of meer - in anonimiteit. Men was b.v. niet aangesloten bij de Bond van Zuivelfabrieken in Noord-Holland, en kwam dus niet voor op de jaarlijkse overzichtstaten van bestuurderen en melkomzet;
- b. Het gering aantal deelhebbers, begonnen in 1891 met 9 man, in 1908 geslonken tot 5 man;
- c. De geringe afstand tussen "De Vriendschap", gevestigd in - wat nu is - het bloembollenbedrijf van H.P. Dignum, Stolperweg 11, en het concurrerend bedrijf "De Eendracht", gebouwd pal aan de Stolpervlotbrug aan de oostzijde van het Noordhollands Kanaal (1902 - 1947).

Voor onze informatie zijn wij derhalve voornamelijk aangewezen op berichten uit de Zijper Courant, notariële akten en - uit particulier archief - onderlinge overeenkomsten.

De Zijper Courant :

26.04.1891

Aanbesteding van de Nieuwe kaasfabriek te Stolpen op 2 mei 1891. Bestek en tekening ter inzage ten huize van de heer A. Bruin in 'Het Wapen van Zijpe' te Schagerbrug.

N.B. Of er ooit een oude kaasfabriek heeft bestaan is tot dusver niet duidelijk.

03.05.1891

Uitslag aanbesteding: D. Tromp te 't Zand
Nieman te Keinsmerbrug

Hfl. 4.625.--

Hfl. 3.849.--

De gunning was aan de laagste inschrijver.

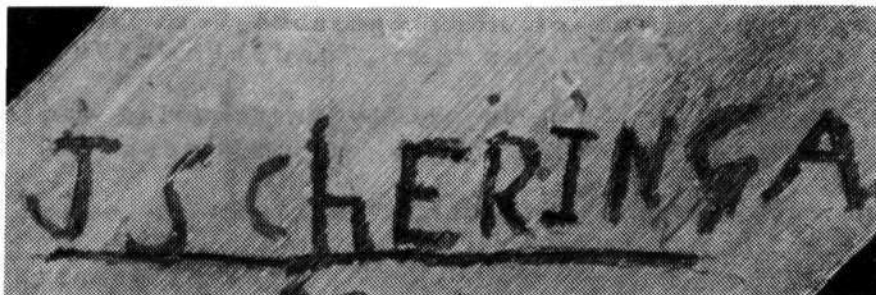
25.02.1904

J. Scheringa, thans kaasmaker aan de Stolpen, is benoemd tot kaasmaker te Koe gras.

N.B. Jacob Scheringa, geboren 1870, gehuwd op 26 april 1891 met Hendrika Stammes, liet in de hanebalken van het vierkant van "De Vriendschap" zijn naamkaartje achter. Zie foto.

J. SCHERINGA. Na een mislukte emigratie naar Amerika kwam hij terug in Nederland en vestigde zich inwonend bij zijn schoonouders in de kaasfabriek in De Stolpen (zijn schoonvader moet dus kaasmaker zijn geweest in "De Vriendschap").

Gegevens naar Genealogisch overzicht 1790 - 1943 geslacht SCHERINGA, door B. Mayer.

Alleen een ingesneden naam in het vierkant herinnert nog aan de hier tot 1913 gevestigde melkfabriek.

03.01.1908

OPENBARE VERKOOPING op 10.02.1908, wegens ONTBINDING van de in volle werking zijnde kaasfabriek "De Vriendschap" en erf, sectie D No. 1684.

02.02.1908

De verkoopning gaat niet door.

22.03.1908

Kaasmaker gevraagd. Brieven aan J. de Wit Cz., Belkmerweg.

10.05.1908

Knecht gevraagd. Brieven aan J. de Wit Cz., Belkmerweg.

04.02.1909

Oproep om melk te leveren of om een aandeel te koopen. Melden bij kaasmaker P. Bakker en Directeur J. de Wit Jzn.

08.03.1911

OPENBARE VERKOOPING van de in volle werking zijnde fabriek "De Vriendschap" plus inventaris.

09.03.1911

Bod uitgebracht: Hfl. 1.615.-- inclusief verplichte overname inventaris à Hfl. 600.--.

30.03.1911

Op 08.04.1911 BOELHUIS van fabriek "De Vriendschap" met inventaris. (Ging wegens verkoop uit de hand niet door.)

10.03.1912

De aangekondigde vergadering van de kaasfabriek zal gehouden worden op 12.03. Trouwe opkomst gewenst.
Namens de eigenaars: W. Zut.

17.03.1912

De leden hebben besloten de melk voor rekening van de fabriek per rijtuig te doen aanvoeren.

N.B. Dus geen hondekar of schuit meer?

22.12.1912

Notaris Gottmer te Obdam zal op 13.01.1913 om 10.00 uur in cafe Wed. Nobel de kaasfabriek "De Vriendschap" met erf veilen in twee percelen (aanvaarding bij betaling) en onmiddellijk daarna om contant geld de inventaris der fabriek, eigendom van de heer W. Zut te Waarland e.a.

10.01.1913

Kooper van "De Vriendschap" is geworden Jb. Kooy te Stolpen.

Heden den 23 Mei 1891 compareerden voor mij Gerardus van Os, notaris in het arrondissement Alkmaar ter standplaats Zijpe, de Heeren

1. Jacob van der Oord Wijbrandszoon
2. Dirk Klok
3. Cornelis Kruijer Pieterszoon
4. Pieter Klaver
5. Klaas Hopman
6. Cornelis Francis
7. Jan de Wit Corneliszoon, allen landlieden
8. Albert Louwe zonder beroep
allen wonende in de Zijpe en
9. Willem Govers, landman wonende te Callantsoog,

welke comparanten verklaarden te hebben aangegaan eene Vennootschap tot het drijven voor gemeenschappelijke rekening eene fabriek tot het vervaardigen van kaas, op de volgende

VOORWAARDEN (VERKORT)

De vennootschap vangt aan juli aanstaande.

De vennootschap zal gevestigd zijn in de Zijpe, in de fabriek, genaamd "De Vriendschap", en aan ieder der vennoten 1/9 toebehoren.

Iedere vennoot is verplicht de melk te leveren, uitgezonderd voor huishoudelijk gebruik, de werklieden en het opfokken der kalveren.

In gemeen overleg kunnen de vennoten ook melk van anderen aankopen.

Met de werkzaamheden worden het eerste jaar belast:

- a. de Vennoot Jacob van der Oord Wijbrandszoon met het oppertoezicht in de fabriek en de verkoop der kaas;
- b. de Vennoot Albert Louwe met de boekhouding;
- c. de Vennoot Pieter Klaver met het geldelijk beheer;
- d. de Vennoten Dirk Klok, Cornelis Kruijer Pieterszoon met het toezicht op de boekhouding en het geldelijk beheer.
- e. Alle Vennoten zullen op de beurt af het vervoer der kaas naar de marktplaats verzorgen, wanneer het vervoer te water wordt belemmerd.

Ieder der vennoten heeft het recht ten allen tijde de fabriek te bezoeken, teneinde zich van de gang der zaken te overtuigen.

Hetgeen na voldoening der aankooprijzen van melk, van lasten, loonen en verdere exploitatiekosten, van de ontvangsten overblijft, wordt voor winst gehouden, en door de Vennoten, ieder naar gelang van de door hem geleverde hoeveelheid melk genoten.

N.B. Geen reserveringen?

De winsten echter der van anderen gekochte en bijgeleverde melk, zullen door de Vennoten, ieder voor 1/9 deel worden genoten en de verliezen evenzoo geleden.

Mei 1893

Jacob van der Oord treedt uit de Vennootschap ten behoeve van Jan Brak Janszoon.

Juli 1897

De erfgenamen van Albert Louwe doen afstand van hun rechten m.b.t. de vennootschap ten behoeve van de overige 8 Vennooten.

23.04.1908

Jan Brak Janszoon, Pieter Klaver en Cornelis Francis dragen hun aandeel in de Vennootschap per 01.05.1908 in eigendom over aan respectievelijk:

Jan de Wit Jan Corneliszoon	voor	Hfl. 200.--	
Johannes Simon Klaver	voor	Hfl. 225.--	en
Pieter Kater Gerritszoon	voor	Hfl. 322.50.	

31.03.1909

1. Jacob Schager, gehuwd met Trijntje Kroon, eerder weduwe van Dirk Klok;
 - 2a. Cornelis Kruijer Pieterszoon, weduwnaar van Aafje Groot;
 - b. Jan Blankendaal, gehuwd met Catharina Kruijer;
 - c. Petrus Kruijer;
 - d. Margaretha Kruijer;
 - e. Adriaan Kruijer;
 3. Louis Karel Vader
- ... verklaren hun onverdeelde aandelen in "De Vriendschap" voor de som van Hfl. 575.-- te hebben overgedragen aan:
1. Jan de Wit Corneliszoon
 2. Johannes Simon Klaver
 3. Pieter Kater Gerritszoon
 4. Jan de Wit Jan Corneliszoon en
 5. Stefanus de Wit Jan Corneliszoon
- zoodat de koper thans eigenaren zijn geworden van het geheel, ieder voor 1/5.

N.B. En zo ging het met "De Vriendschap" alsmear bergafwaarts totdat in 1913 de genadeklap viel

PIET BOSMAN.

